

Motion till riksdagen 2017/18:3889

av **Martin Kinnunen och Runar Filper (båda SD)**

Fiske och vattenbruk

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för marknadsekonomiska principer och långsiktigt hållbart nyttjande av fiskevatten verka för en livskraftig svensk fiskerinäring och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte missgynna svenska fiskare inom EU och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaltning av bestånden av skarv och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förvaltning av bestånden av säl och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja det kustnära fisket och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avvägd reglering av trålning och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja selektivt fiske med passiva redskap och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra förutsättningarna för fiskodling i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra fiskutsättning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra miljöförbättrande åtgärder för sportfisket och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla bildandet av fiskevårdsområden och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ålfisket och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Havet är en resurs och fisket är en betydelsefull svensk näring med gamla anor. Sverigedemokraterna understryker fiskets kulturella aspekt liksom dess ekonomiska betydelse. Antalet yrkesfiskarlicenser är i dag omkring 1 000, men fisket genererar flera gånger så många arbetstillfällen i livsmedelsindustrin. Förutom att fisk är ett bra livsmedel utgör fisket en viktig komponent i den svenska livsmedelsproduktionen. Det är viktigt att framhålla att svenskt fiske är och ska förbli hållbart och reglerat, vilket innebär en trygghet för konsumenten. För fiskeföretagarna är behovet av åtgärder som leder till enklare och tydligare regler stort utifrån ett långsiktigt lönsamhetsperspektiv. Fokus bör därför vara att minska regelkrånglet för fisket. Det är Sverigedemokraternas målsättning att inom ramen för marknadsekonomiska principer och långsiktigt hållbart nyttjande av fiskevatten verka för en livskraftig svensk fiskerinäring, vilket dessutom bidrar till att stärka Sveriges självförsörjningsgrad av livsmedel. Eftersom det svenska fisket är så noga övervakat och reglerat är svenska produkter normalt att föredra framför importerad fisk.

Missgynna inte svenska fiskare

Det ligger i sakens natur att fisket måste regleras, vilket sker på EU-nivå. Samtidigt måste vi arbeta för rimliga förutsättningar för enskilda näringsidkare vid genomförandet av EU-lagstiftningen. Regelverket måste utformas på så sätt att svenska fiskare inte drabbas av konkurrensnackdelar gentemot konkurrenter i andra EU-länder runt Östersjön. Fiskekontrollen måste vara lika effektiv i alla EU-länder. Det är inte ovanligt att regelverket i de olika Östersjöländerna slår olika hårt mot de olika ländernas fiskare. Dagens fiskeripolitik inom EU innebär att svenska fiskare blir särbehandlade och att fisket inte bedrivs på lika villkor inom de olika länderna, vilket måste ses över. Regelverket för det s.k. pricksystemet som finns i Sverige, där prickarna dessutom stannar kvar på båten även om den säljs, måste till exempel vara likvärdigt inom EU. Vidare bör regelverken för överlåtelse av fiskerätter förenklas samt en större flexibilitet tillåtas avseende tidsgränserna för fiskekvoter.

Förvalta bestånden av säl och skarv

Sverigedemokraterna anser att säl- och skarvbestånden behöver minska kraftigt. Skarven, som i Sverige utgör en ansenligt stor population med många häckande par, påverkar fiskbestånden negativt, skapar sanitär olägenhet för friluftslivet och påverkar skog och natur där fåglarna häckar. Vi anser därför att en allmän jakttid på skarv vore bra från såväl förvaltningssynpunkt som naturvårdande perspektiv. De senaste åren har även antalet sälar ökat utmed Sveriges kustlinje, vilket vållar allvarliga skador för kustfisket. En licensjakt på säl, som utformas på liknande sätt som dagens regionala skydds jakt, skulle inte hota sälbestånden. Däremot skulle licensjakt på säl kunna vara ett sätt att minska konflikterna mellan sälar och fiskenäringen, som känner av ökade skador på fiskeredskap och fångster. Reglerna för jakt på säl bör ses över generellt, vilket inkluderar reglerna för att sälja sälprodukter som idag försvårar handel med skinn, kött eller olja från säl.

Gynna kustnära fiske, reglera bottentrålning

Det ska vara möjligt att bedriva såväl storskaligt som småskaligt yrkesfiske i Sverige, även om det slutligen är den enskilda entreprenören som väljer typ av båt, redskap och hamn att landa sin fångst. Det bör, emellertid, utredas om antalet hamnar där fisk kan landas kan utökas, till förmån för lokal livsmedelsindustri utmed Östersjökusten. Ett aktivt fiske med livskraftiga fiskeentreprenörer skapar levande kustsamhällen längs våra svenska kuster vilket skapar arbetstillfällen i skärgården. Bottentrålning kan skada de marina ekosystemen. Trålning bör därför regleras hårdare än idag i vissa områden, detta för att gynna bestånden och den marina miljön. Det kan gälla val av redskap i vissa geografiska områden som bör skyddas under känsliga perioder. Härvidlag är Sverigedemokraterna dock anhängare av måttliga förändringar samt att man utreder vilka effekter dessa har innan man går vidare. Forskning kring vilka fiskeredskap som både tillfredsställer entreprenörens behov av effektivitet och samtidigt tar marinekologisk hänsyn pågår och bör även fortsättningsvis bedrivas. Vi ser att dialogen mellan yrkesfiskare och forskare inom detta område även fortsättningsvis är oerhört viktig.

Kustkvot och passiva redskap

Sverigedemokraterna vill arbeta vidare med systemet med kustkvoter för att optimera dess funktionalitet för ett livskraftigt kustnära fiske. Genom att freda vissa områden från trålning kan fisket med passiva redskap utökas, vilket bör innebära mindre åverkan på den marina miljön. Denna utveckling kan drivas parallellt med större möjligheter för fiskaren att freda sin verksamhet från säl. På samma sätt som trålar och vissa andra nätredskap är selektiva med avseende på fångst kan fiskare genom val av krok fiska selektivt. Det är Sverigedemokraternas uppfattning att regelverket bör ses över så att det harmonierar med möjligheten att fiska selektivt med krok. Havs- och vattenmyndigheten bör sålunda ges i uppdrag att anpassa regelverket därefter.

Fiskodling

Sverige har mycket goda förutsättningar för matfiskproduktion genom fiskodling och då särskilt i de norra delarna av landet där de näringsfattiga regleringsmagasinen finns. Fiskodling i dessa vatten kan vara ett sätt att återskapa livskraftiga ekosystem eftersom detta tillför näring till näringsfattiga vatten. Odlad fisk är en resurseffektiv proteinkälla och hälsosam mat och näringen kan ge positiva regionalpolitiska effekter och varaktiga arbetstillfällen på landsbygden. Vidareförädling ger ytterligare både direkta och indirekta arbetstillfällen. Regeringens utredning ”Det växande vattenbrukslandet” (SOU 2009:26) har tydligt belyst potentialen med ett växande vattenbruk.

Sverigedemokraterna vill utreda hur kostnaderna för näringsidkare i branschen kan sänkas. Lägre kostnader för näringsidkare skulle öka lönsamheten och bidra till förutsättningar för en varaktig och ekonomiskt bärkraftig industri. Till exempel är tillsynsavgifterna väsentligt högre än för annan verksamhet som kräver miljötillstånd. Vi vill även underlätta för etablering av nya fiskodlingar samt förbättra förutsättningarna för befintliga odlingar att expandera.

Fiskutsättning

Hav, sjöar och vattendrag med tillhörande fauna är viktiga att bevara och skydda och vi måste även stimulera utkomstmöjligheter för människor som bor i dessa områden. Vi ska vara rädda om den art- och miljörikedom som finns i våra vatten. Som ett led i detta arbete vill Sverigedemokraterna uppmantra den fiskutsättning som sker. De arter som främst sätts ut i dag för bevarande av naturliga arter är lax och öring. Den för sportfisket vanligast utplanterade arten är regnbåge.

Sportfisket

Sportfisket av lax, öring, och regnbåge samt andra arter bidrar till motion, naturupplevelser och avkoppling. Fisketurismen har under senare tid vuxit och omfattar besök vid sjöar och älvar, stugbyar, båtuthyrningsfirmor, fiskekurser och mycket annat, vilket i sin tur bidrar till regional tillväxt. Sportfisket innebär en stor potential för turism och landsbygdsutveckling och främjar sysselsättning, en levande landsbygd och biologisk mångfald. Samtidigt bör man inte blunda för intressekonflikten mellan sportfisket och andra aktörer som nyttjar vattnet som resurs. Mycket av den flora och fauna som etablerats under århundraden av mänsklig verksamhet lever i och gynnas av de förhållanden som råder i vattenkraftsdammarna. Dammarna utgör viktiga flödesbegränsningar och slamfällor i vattendragen vilket jordbruket annars uppmantras att anlägga. Dessutom bidrar dammarna till viktiga miljöer för rekreation och ett rikt friluftsliv.

Sverigedemokraterna ser positivt på frivilliga initiativ hos olika intressegrupper och vattenkraftsägare runt vattendrag gällande fiske- och miljöförbättrande åtgärder. Dessa åtgärder kan till exempel vara att just underlätta för ålens och fiskens vandringar. Vi föreslår att en utredning tillsätts kring hur ett samordnat investeringsstöd för att underlätta fiskens vandringar kan utformas. I vissa områden har kommersiell fiskeriverksamhet med stöd av allemansrätten blivit allt vanligare. Detta ökar antalet konflikter och minskar ägarnas incitament för att investera i fiskevårdsåtgärder. Därför bör man utreda möjligheten att förenkla bildandet av fiskevårdsområden i sådana vatten där fritt handredskapsfiske nu råder. Ett ökat antal fiskevårdsområden kan bidra till en utveckling av fisketurismen och annat småskaligt fiskeföretagande.

Ålfiske

Enligt en nyligen publicerad rapport från SLU ("Är ålen på väg upp?" – 28 sep 2016) håller bestånden av ål på att återhämta sig, förmodligen ett resultat av koordinerade insatser på EU-nivå som initierades 2007. Detta innebär bland annat ett starkt reglerat ålfiske i Sverige. Under de senaste åren har dock glasålsinvandringen till Europa ökat kraftigt liksom ålyngeletableringen i Sverige, där blankålbeståndet också ökar. Regleringen gav möjlighet för Havs- och vattenmyndigheten att tillåta fiske på dispens genom så kallade ålfisketillstånd. Ett krav för att få ålfisketillstånd var att fiskaren fiskat en viss minsta mängd ål under åren 2003–2005.

Alla bör vara överens om att ålfisket behöver vara reglerat. Emellertid föreligger ett nytt hot mot svenskt ålfiske, att kunskaper och flerhundraåriga traditioner håller på att gå förlorade. Innehavare av ålfisketillstånd kan inte överlåta sina företag och därtill nödvändiga licenser för att bedriva ålfiske till annan person eller företag. Detta innebär

att dagens ålfiskeföretag inte kan fortsätta sin verksamhet när innevarande tillståndshavare upphör med sin verksamhet.

Sverigedemokraterna vill, som ett första steg, skyndsamt underlätta för överlåtelser av ålfisketillstånd. Nyligen har EU-kommissionen föreslagit ett förbud för allt ålfiske i Östersjön från 2018. Ett flertal både nationella och internationella forskare riktar skarp kritik mot detta förslag. De menar att förslaget är illa underbyggt och att det endast kan uppnå marginella positiva effekter för ålbeståndet. Som skäl till sitt beslut så hävdar EU-kommissionen bland annat att 57 procent av havsfisket av europeisk ål i EU sker i Östersjön. Detta är en irrelevant uppgift då den absolut största delen europeisk ål fiskas i sjöar och vattendrag. I Östersjön har vi ett kraftigt reglerat fiske, som bedöms påverka ålbeståndet i Östersjön med ca 2 procent (Willem Dekker, Aqua Reports 2015:11, SLU, Assessment of the eel stock in Sweden, spring 2015, s. 4). Ett förbud mot ålfisket i Östersjön skulle leda till att kultur och kunskap av unikt slag längs med Ålakusten försvinner, samtidigt som det leder till kraftiga återverkningar för Ålfondens viktiga utsättning av ålyngel, en fond som delfinansieras genom ålfiskarna själva.

Martin Kinnunen (SD)

Runar Filper (SD)